

Liisa-Ly Pakosta
Justiits- ja Digiministeerium
info@justdigi.ee

Teie: 16.09.2026 nr 10-1/6661

Meie: 30.09.2026 1-6/26-152/2

Arvamuse andmine mõju hindamise metoodika kavandi kohta

Austatud justiits- ja digiminister

Täname Teid võimaluse eest avaldada arvamust mõju hindamise metoodika kavandi kohta.

Riigikogu Kantselei toetab metoodika üldsuunda muuta mõju hindamine senisest sisulisemaks ja proportsionaalsemaks ning suunata analüütiline tähelepanu eelkõige olulisematele mõjudele. Peame samas oluliseks, et paindlikum lähenemine oleks praktikas piisavalt selgelt toetatud ja asutustes võimalikult ühtlaselt rakendatav. Palume metoodika edasisel täiendamisel kaaluda järgmisi küsimusi.

1. Mõju olulisuse hindamise orientiirid

Metoodika loobub senisest formaalsest mõju olulisuse testist ja lähtub proportsionaalsuse põhimõttest. Võiks kaaluda, kas eelnõu koostamisel tehtava mõju hindamise puhul oleks abiks tuua näiteid asjaoludest, mis võivad viidata mõju olulisusele ja vajadusele teha põhjalikum analüüs. Selline näitlik loetelu on kavandis juba toodud Eesti seisukohtade kujundamisel Euroopa Liidu asjades. See aitaks paremini märgata ka mõju väiksematele või üldisema sihtrühma sees eristamata rühmadele.

2. Kontrollküsimustik ja abimaterjalid

Metoodika viitab mõju määratlemise kontrollküsimustikule. HÕNTE muutmise menetluses on selgitatud, et kontrollküsimustikku on kavas ajakohastada ning seda muudetakse jooksvalt. Peame oluliseks, et metoodika rakendamise ajaks oleksid kontrollküsimustik ja muud abimaterjalid metoodika ning HÕNTE-ga kooskõlas ja annaksid eelnõu koostajatele praktilist tuge mitte üksnes selles, mida hinnata, vaid ka selles, kuidas mõju hinnata. Peame oluliseks, et mõjuanalüüsi kvaliteeti kontrollitaks juba eelnõu kooskõlastamisel. Kui analüüsis ilmnevad olulised puudused, tuleks mõjuanalüüsi enne eelnõu edasist menetlemist täiendada. Lisaks võiks jälgida, kuidas mõju hindamine praktikas toimib, ning vajaduse korral metoodikat ja abimaterjale täiendada.

3. Kumulatiivne mõju

Metoodika märgib, et kavandatavad muudatused võivad olla olulised nii üheskoos kui ka eraldi, kuid eri õigusaktide kumulatiivset mõju eraldi ei käsitleta. Palume kaaluda, kas vähemalt abimaterjalides võiks juhtida tähelepanu ka eri õigusaktide koondmõjule, eelkõige olukorras, kus samale sihtrühmale avalduvad lühikese aja jooksul mitu eraldi muudatust.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Antero Habicht
direktor

Kaur Kõtsi
631 6513, kaur.kotsi@riigikogu.ee